

По тоя начинъ ние получаваме отношения, които характеризиратъ състава на голѣмитѣ количествени групи на дѣянията и лицата. Съ изтъкването на тия отношения, първата задача на статистическото изслѣждане — количественото описание на криминалнитѣ факти, — може да се смѣта за завършена.

Коефициенти.

На второ мѣсто иматъ голѣмо значение и ония условия, които упражняватъ едно или друго влияние върху настѣпването на прѣстѣпнитѣ факти. Изслѣждането и откриването на тия условия въ областта на криминалната статистика може да става само по косвенъ пътъ, т. е. чрезъ установяване влиянията, а не прѣкиятѣ причини. Криминалната статистика не може да издирва прѣкиятѣ причини на прѣстѣпнитѣ факти. За постигане на подобна задача би трѣбвало да се правятъ изучвания върху абсолютно-индивидуалната каузална обусловеностъ на всѣки единиченъ фактъ. А това е неизпълнима задача за статистиката, защото статистическото наблюдение не разполага съ необходимитѣ за тая цѣль органи и сръдства. Отъ друга страна, самото откриване на причинитѣ, които сѣ прѣдизвикали настѣпването на какъвто и да е отдѣленъ прѣстѣпенъ фактъ, е извънредно сложна работа. Всѣки такъвъ фактъ е резултатъ на редица причини и условия, приплетеното дѣйствие на които много мъчно може да се установи. Ето защо, единственото сръдство за ориентиране въ каузалната обусловеностъ на тия факти е косвениятъ начинъ. Въмѣсто да изучаваме каузалната обусловеностъ на всѣки отдѣленъ фактъ и вмѣсто да си задаваме прѣко въпроса: коя е причината на даденъ криминаленъ фактъ, ние използваме нумерическото групово изучаване въ едно опрѣдѣлено направление, за да добиемъ извѣстни каузални изводи. Ние сравняваме нумерическитѣ групи на единичнитѣ факти, групи, диференцирани, споредъ условията на лицето, което е извършило дѣянието, и отъ тия сравнения създаваме и почва за косвени заключения за причинната обусловеностъ на криминалнитѣ факти и състояния.

За тая цѣль, обаче, сѣ потрѣбни специални методичви операции. Сравнението на абсолютнитѣ цифри не е въ състояние да ни даде задоволителни резултати въ това направление. За да се създаде хомогенна база за сравняване на статистическитѣ цифри, потрѣбно е да се прѣвърнатъ абсолютнитѣ цифри въ относителни, като всѣка една нумерическа група на дѣянията или лицата сѣ опрѣдѣлени признаци се прѣвърне въ нова такава по отношение къмъ съотвѣтната група на населението. Въмѣсто, напр., да сравняваме абсолютния брой на дѣянията или лицата, извършили прѣстѣпни дѣяния въ Бургаския и Кюстендилския окръзи, ние намираме колко прѣстѣпления и колко осѣдени лица се падатъ на 100,000 отъ населението въ единия и въ другия окръгъ и полученитѣ отношения сравняваме помежду имъ. Такива отношения — коефициенти — ще изразяватъ дѣйствителната прѣстѣпностъ на коя и да е група отъ населението, разграничена било въ качествено, било въ врѣменно, било въ пространствено отношение. За база при изчислението на тия коефициенти сѣ взети цифритѣ за населението споредъ прѣброяването отъ 1905 год.

Групи прѣстѣпления.

3. Слѣдващето по-долу изложение на най-важнитѣ и общи цифрени резултати отъ криминалната статистика за 1910 г. е направено въз основа на най-общото подраздѣление на прѣстѣпленията на слѣднитѣ четири групи:

- I. Прѣстѣпления сръщу държавата, обществения редъ и религията.
- II. Прѣстѣпления сръщу личността.
- III. Прѣстѣпления сръщу имота.
- IV. Прѣстѣпления по служба.